

NewsLetter

Years

THE OFFICIAL NEWSLETTER OF THE AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN ALBANIA

OPINION

SKEMA E GARANCISE SHTETERORE NE NDIHME TE BIZNESEVE

Nga: Alketa Uruçi
BOGA & ASSOCIATES

» Në faqen 3

Deklarata vjetore e tatimit mbi të ardhurat personale për vitin 2019

Nga: Erida Haloci & Eni Paloka
DELOITTE ALBANIA

» Në faqen 4

ANALIZË

Veprimet e falimentit në kohën e COVID-19

Florian Piperi

OPTIMA LEGAL & FINANCIAL

Pandemia globale COVID-19 e ka gjuhëzuar ekonominë botërore. Bizneset dhe industritë janë prekur në mënyrë të ndjeshme, dhe ndikimi ekonomik dhe rimëkëmbja ka të ngjarë të zgjasin me muaj ose vite. Pasiguria mbi sa kohë do të zgjasë ky mjedis "i ri normal" ekonomik shkakton rreziqe të konsiderueshme për bizneset. Rrethana të tilla po i detyrojnë kompanitë dhe bordet e tyre të përgjigjen shpejt...

» Vijnë në faqen 5

PANDEMIA

ANËTARËT E AMCHAM NË SHQIPËRI RUAJNE FUQINË PUNËTORE PAVARËSISHT

Sfidave të COVID-19

Dhoma Amerikane e Tregtisë në Shqipëri (AmCham) zhvilloi javën e kaluar një anketim me një bazë të gjerë të anëtarëve të saj, për të matur ndikimin e COVID-19 në fuqinë punëtore.

Në faqen 2

AKTET LIGJORE

AKTI NORMATIV NR.9, DATË 25.03.2020

Në Fletoren Zyrtare 50, u publikua Akti Normativ nr. 9 i Këshillit të Ministrave, datë 25.03.2020 "Për marrjen e masave të veçanta në fushën e veprimtarisë gjyqësore, gjatë kohëzgjatjes së gjendjes së epidemisë së shkaktuar nga Covid-19" (Akti Normativ 9).

DELOITTE ALBANIA

» Në faqen 6

COVID 19- ECONOMIC NEWS

» Në faqen 8

Ekonomia shqiptare pritet të humbë 1.1 miliardë euro në 2020-n, nga Covid-19

"Smart work", agjencia për sigurinë kibernetike: Si të punoni të sigurt në internet, kujdes mashtrimet

Drejtori Doganave informon: Zinxhiri i shkëmbimeve tregtare vijon rregullisht.

Publikohet lista, aktivitetet që hapen nga 27 prilli

ANËTARËT E DHOMËS AMERIKANE TË TREGTISË NË SHQIPËRI RUAJNE FUQINË PUNËTORE PAVARËSISHT

SFIDAVE TË COVID-19

Dhoma Amerikane e Tregtisë në Shqipëri (AmCham) zhvilloi javën e kaluar një anketim me një bazë të gjerë të anëtarëve të saj, për të matur ndikimin e COVID-19 në fuqinë punëtore. AmCham përfaqëson 224 kompani me një total prej 38,000 të punësuarish, të cilët raportuan **464** pushime nga puna, që përfaqësojnë **1.9%** të fuqisë ekzistuese të punës.

175 kompani ose **78%** e bazës së anëtarëve të AmCham morën pjesë në studim - një normë kjo

jashtëzakonisht e lartë e përgjigjes - duke reflektuar shqetësimin e tyre gjatë krizës. Nga 175 kompani pjesëmarrëse, 30 kompani (17%) kanë zbatuar tashmë disa shkurtime pune gjatë periudhës Mars - Prill, ndërkohë një shumicë e madhe (83%) po i mban të gjithë punonjësit. Ndikimi ndryshon në varësi të sektorit, por një ndikim më të madh kanë sektorët e turizmit,

ndërtimit, shërbimeve dhe transportit.

Një numër i konsiderueshëm i anëtarëve deklaruan një gatishmëri për të mbrojtur punonjësit, duke i parë ata si kapital i çmuar njerëzor. Anëtarët e AmCham konfirmuan se do t'i konsiderojnë pushimet nga puna vetëm si masë e fundit. Por ndërkohë përfaqësuesit e kompanive shprehën shqetësimin për

të ardhmen e afërt. Rreth 16 kompani të tjera (9%) po planifikojnë gjithsej **666** pushime nga puna (2.7%) në 2 muajt e ardhshëm, nëse situata nuk përmirësohet.

Nëse zbatohet, këto shkurtime do të rrisnin numrin e përgjithshëm të humbjeve të vendeve të punës për anëtarët e AmCham në rreth **4.6%** të forcës së punës të kombinuar. Asnjë nga kompanitë

nuk raportoi plane të menjëhershme për të deklaruar falimentim.

Dhoma e Amerikane e Tregtisë në Shqipëri ka qenë në komunikim të rregullt me anëtarët e saj për të identifikuar sfidat me të cilat përballen si rezultat i krizës COVID-19. Reagimet e anëtarëve kanë bërë që AmCham të bëjë rekomandime mbi politikën e Qeverisë Shqiptare. AmCham do të vazhdojë të monitorojë nga afër situatën dhe do të nxjerrë përditësimet periodike.

KËSHILLI I INVESTIMEVE ORGANIZON NJË MBLEDHJE TË JASHTËZAKONSHME

Dhoma Amerikane u përfaqësua nga Presidenti Enio Jaco

“Në situatën që ne ndodhemi, pas shpalljes së fatkeqësisë natyrore për shkak të COVID-19, nuk mund të linim pa adresuar komunikimin në raport me të gjithë bizneset dhe grupet e interesit që janë sot në një masë të madhe të përfshira,

e dialogut konstant mes biznesit dhe qeverisë, një kërkesë kjo që Dhoma Amerikane e ka shprehur vazhdimisht kohët e fundit. Pikërisht duke dashur të zhvillojë këtë dialog dhe të bëhet pjesë e diskutimit që biznesi ka me qeverinë këto kohë, në mbledhje ka marrë pjesë Presidenti i AmCham z. Enio Jaco.

“Në situatën që ne ndodhemi, pas shpalljes së fatkeqësisë natyrore për shkak të COVID-19, nuk mund të linim pa adresuar komunikimin në raport me të gjithë bizneset dhe grupet e interesit që janë sot në një masë të madhe të përfshira, jo vetëm nëpërmjet anketimit, por edhe nëpërmjet prezencës fizike këtu, në këtë komunikim, me objektivin e vetëm për të ridimensionuar çfarë është bërë deri më sot, çfarë duhet dhe çfarë mund të bëhet në vijim. Sa më sipër, jo vetëm për gjatë periudhës së lidhur me pezullimin, si rezultat i masave për të përmirësuar sa të mundemi situatën e

shëndetit, por njëkohësisht për të ridimensionuar elementë kyç të ekonomisë, si në këto momente, ashtu edhe post COVID 19”, ka thënë gjatë takimit znj. Denaj.

Me mjaft rëndësi, sipas Ministres Denaj, ka qenë dhe diskutimi me anëtarët e Këshillit të Investimeve lidhur me nevojën për ridimensionimin e zhvillimit ekonomik në periudhë afatmesme në disa sektorë kyç, të cilët së fundmi janë prekur nga pandemia COVID-19, ndërsa më parë nga fatkeqësia natyrore e tërmetit të 26 nëntorit 2019. Përfaqësuesit e biznesit kanë sjellë mendimin e tyre mbi planin e masave të marra nga qeveria, si shtyrja e disa tatimeve, planit financiar, shtyrja e pagesës së kredive mbështetja e biznesit të vogël për pagat, garancia sovranë, të cilat dhe janë vlerësuar nga biznesi.

Diskutimet e pjesëmarrësve janë përqëndruar edhe mbi katër çështjet të vëna në dukje nga sondazhi si papunësia, rimbursimi i TVSH-së dhe zbutja e gjobave nga administrata tatimore, likuiditeti dhe rigjenerimi i agroindustrisë me skema të plota mbështetjeje dhe subvencionit. Gjatë takimit Këshillit i Investimeve ka diskutuar gjithashtu mbi produktet Made in Albania, dhe rëndësinë e madhe që marrin ato në kushtet e izolimit të ekonomisë.

Këshilli i Investimeve ka organizuar një mbledhje të jashtëzakonshme të thirrur nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, znj. Anila Denaj, lidhur me situatën e krijuar në vend për shkak të pandemisë së virusit COVID 19 si dhe masave financiare dhe ekonomike që janë ndërmarrë deri më tani. Gjatë takimit është diskutuar dhe mbi rezultatet e një

anketimi që Këshilli i Investimeve ka organizuar së fundmi me 360 biznese për të marrë komentet e tyre në lidhje me impaktin që kanë nga kriza.

Duke folur gjatë takimit, Ministria Denaj u shpreh se objektivi i kësaj mbledhjeje të jashtëzakonshme është komunikimi mes palëve në Këshillin e Investimeve, si një formë

Alketa Uruci

BOGA & ASSOCIATES

Përmes vendimit nr. 277, 06.04.2020 (më poshte "VKM") Këshilli i Ministrave vendosi të ofrojë një skemë garancie për huamarrjen e bizneseve, veprimtaria e të cilave është e mbyllur ose xhiro e tyre është ulur për shkak të masave të marra për të luftuar infeksionin COVID-19. Qëllimi i vetëm i huasë është pagesa e pagave të punëmarrësve.

Në këtë skemë nuk përfshihen tregtarët ose shoqëritë tregtare, të cilat janë subjekt i përfitimit nga skema e subvencionimit të pagës sipas vendimit nr.254, datë 27.3.2020, të Këshillit të Ministrave, "Për përcaktimin e procedurave, të dokumentacionit dhe masës së përfitimit të ndihmës financiare për të punësuarit në subjektet e biznesit me të ardhura vjetore deri 14 milionë lekë, ndihmës ekonomike dhe të pagesës të së ardhurës nga papunësia gjatë periudhës së fatkeqësisë natyrore, të shpallur si pasojë e COVID-19".

SKEMA E GARANCISË

VKM cakton një total prej 11,000,000,000 (njëmbëdhjetë miliardë) lekë të ndara në 12 banka, për të garantuar huatë që pritet të jepen. Ministria e Financave dhe Ekonomisë është e autorizuar të lidhë marrëveshje të tilla me bankat dhe të ndërmarrë çdo veprim të nevojshëm në lidhje me huatë e garantuara nga qeveria. Ministria e Financave dhe Ekonomisë garanton 100% të principalit të huasë, por nuk merr përsipër të garantojë interesat dhe gjokat që mund të lindin nga banka. Qëllimi i

Skema e garancisë shtetërore në ndihme të bizneseve

huasë është vetëm pagimi i pagave të punëmarrësve bazuar në listën e pagave të shkurtit.

KRITERET PËR TË PËRFITUAR NGA HUAJA

Në mënyrë që një biznes të përfitojë një hua e garantuar, ai duhet të jetë pjesë e kategorisë së subjekteve të prekura, të ketë aftësinë për të shlyer huanë e marrë, të përdorë fondet vetëm për të paguar pagat e punëmarrësve, të nënshkruajë Memorandumin e Mirëkuptimit dhe të paraqesë kërkesën për aplikimin e kredisë. Marrëveshja e Garancisë

nuk përbën një detyrim të drejt-përdrejtë ndaj shtetit, por një detyrim të mundshëm. Detyrimi do të jetë i drejtpërdrejtë nëse biznesi nuk paguan plotësisht ose pjesërisht huanë e garantuar.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë gëzon të drejtën që në çdo moment të rishikojë, shtojë ose heq kritere. Ky ndryshim do të bëhet efektiv menjëherë pas negociimit dhe marrjes së njoftimit me shkrim nga banka. Këto ndryshime nuk do të ndikojnë mbi huamarrësit, huaja e të cilëve është aprovuar përpara datës së bërjes efektive të këtij ndryshimi.

KUSHTET E HUASË

Vlera e huasë së kërkuar nuk mund të kalojë në asnjë rast vlerën e 3 (tre) pagave bruto mujore të punëmarrësve të deklaruar, dhe vlera mujore bruto për punonjësit nuk mund të jetë më e lartë se 150,000 lekë. Kredia nuk duhet të jetë më e gjatë se 2 vjet. Huaja do të ketë një periudhë grace (periudhë pa pagesë principali) prej 3 muaj.

Banka do të aplikojë norma interesi preferenciale, të barabarta me normën mesatare të interesit të tre ankandeve të fundit të bonove të thesarit 12 mujore plus një marzh prej 0.5%, por në asnjë rast norma e interesit nuk do të jetë më e lartë se 2.85%.

Gjithashtu, banka nuk lejohet të aplikojë asnjë kosto administrative. Kredia duhet të jepet në monedhën shqiptare. Bizneset duhet të paraqesin një kërkesë kredie jo më vonë se 30 ditë nga data e nënshkrimit të Marrëveshjes së Garancisë ndërmjet Këshillit të Ministrave dhe bankës përkatëse. Banka do të shqyrtojë kërkesat për hua mbi bazën e "i pari në kohë, i pari në të drejtë", duke mos diskriminuar asnjë prej huamarrësve.

EFEKTET E MOSKTHIMIT TE HUASE

Në rast mospagese të huase kundrejt bankes, kjo e fundit ka të drejtë t'i drejtohet Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë për pagimin e garancisë, ndërkohë që huamarrësi detyrohet të shlyejë detyrimin e huase kundrejt Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë. VKM parashikon se nëse huamarrësi deshton në shlyerjen e detyrimit ndaj Ministrisë, kjo e fundit ka të drejtë të ndërmarrë të gjitha masat e përcaktuara në ligjin nr. 9665, datë 18.12.2006 "Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huasë në Republikën e Shqipërisë", të ndryshuar, si edhe të tjera në fuqi për të përfituar kthimin e çdo pagese të kryer sipas Marrëveshjes së Garancisë. Gjithashtu, VKM parashikon se nëse në fund të periudhës së huasë sipas marrëveshjes së garancisë, huamarrësi nuk kthen detyrimin ndaj Huadhënësit, ai humbet të drejtën e aksioneve të cilat do të shiten nga struktura përkatëse sipas legjislacionit në fuqi.

Eriola Haloci

DELOITTE ALBANIA

Eni Paloka

DELOITTE ALBANIA

Deklarata vjetore e tatimit mbi të ardhurat personale për vitin 2019

Eshtë kjo kohë e vitit për individët të plotësojnë dhe të depozitojnë Deklaratën Vjetore të Tatimit të të Ardhurat Personale, dhe kështu të japin kontributin e tyre në të gjithë spektrin e sistemit tatimor duke vetë-dekluarar të ardhurat e tyre dhe taksat përkatëse për vitin 2019.

Regjistrimi i Deklaratës Vjetore të Tatimit mbi të Ardhurat Personale nuk është vetëm një detyrim ligjor, por edhe një çështje e përgjegjësisë sociale. Ka pasur një rritje të konsiderueshme ndër vite në ndërgjegjësimin e publikut për të vetë-dekluarar të ardhurat e tyre vjetore dhe detyrimet tatimore të lidhura me autoritetet tatimore shqiptare. Autoritetet padyshim kanë vendosur një fokus kryesor në këtë çështje, por ky nuk është i vetmi faktor që ka ndikuar në zbatimin e tij. Individët mund të nxjerrin disa përfitime të tjera nga procesi i deklarimit, të tilla si rritja e njohurive të tyre tatimore dhe të kuptuarit e sistemit tatimor; luajnë rolin e tyre në betejën kundër informalitetit; forcojnë besueshmërinë e tyre përpara institucioneve financiare dhe jofinanciare me të cilat ndërveprojnë; fitojnë një qas-

sje më të lehtë në financimin personal dhe të biznesit (kredi, grante); marrin zbritjet në detyrimin e tyre tatimor nëse ato kanë pësuar shpenzime të caktuara të parashikuara në legjislacion.

Për më tepër, të qenit në përputhje me këtë kërkesë të veçantë tatimore mund të jetë një forcues i reputacionit si për individin ashtu edhe për punëdhënësin (nëse kjo është rasti). Duhet shumë vepër të mirë për të ndërtuar një reputacion të mirë, dhe vetëm një rrëshqitje për ta minuar atë. Në mjedisin aktual dinamik, transparenca e taksave në nivelin individual dhe në nivelin e kompanisë zhvillojnë njëri-tjetrin. Një kompani është shumatorja e punonjësve të saj. Kështu, në frymën e sigurimit të pajtueshmërisë së taksave në të gjitha nivelet, është në interesin më të mirë të kompanive të inkurajojnë punonjësit e tyre të paraqesin Deklaratën Vjetore të Taksave mbi të Ardhurat Personale çdo vit.

KËRKESAT E PAJTUESHMËRISË NË SHQIPËRI

Bazuar në Ligjin Nr. 8438 "Për tatimin mbi të ardhurat", datë 28.12.1998, persona rezidentë dhe jorezidentë, të ardhurat vjetore bruto të të cilëve për vitin kalendarik (të ardhurat në të gjithë botën për rezidentët dhe të ardhurat nga burimet shqiptare për jorezidentët) janë barabartë ose tejkalojnë pragun e 2,000,000 lekëve (≈ 16,000 EUR), kanë detyrimin të paraqesin Deklaratën Vjetore të Tatimit në internet në sistemin e taksave elektronike. Për qëllimin e kësaj deklarate, të ardhurat bruto vjetore i referohen të gjitha llojeve të të ardhurave, d.m.th. punësimit, qirasë / qirasë, dividendëve, interesave bankarë, fitimeve kapitale, fitimeve të lotarisë, pronësisë intelektuale, etj.

Personat e tjerë që nuk e plotësojnë pragun e të ardhurave të përmendur më lart mund të paraqesin vullnetarisht Deklaratën Vjetore

të Taksave mbi të Ardhurat Personale. Deklarata vjetore e tatimit mbi të ardhurat personale përbëhet nga dy seksione, A dhe B që kërkojnë informacionin e mëposhtëm përkatës:

SEKSIONI A: TË DHËNAT E IDENTIFIKIMIT SEKSIONI

- Vendbanim
- Të dhënat e identifikimit individual
- Të dhëna individuale shtesë
- Adresa e banimit
- Personat nën kujdestari

B: TË DHËNAT E LLOGARITJES SË TAKSAVE

- Të ardhurat vjetore bruto
- Shpenzime të zbritshme
- Taksa e llogaritur
- Taksat e paguara gjatë / për periudhën tatimore
- Detyrimi tatimor që duhet të paguhet / kredia tatimore që do të rimburohet

PROCESI I REGJISTRIMIT DHE DORËZIMIT

Qytetarët shqiptarë duhet të regjistrohen në mënyrë

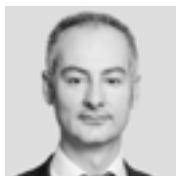
Kërkesat ligjore, afatet, procedurat e regjistrimit, përfitimet e pajtueshmërisë dhe rreziqet e mosrespektimit

elektronike në sistemin **e-tax system** duke futur të dhënat e tyre personale (numrin e sigurimit personal, numrin e kartës së identitetit, emrin, mbiemrin, emrat e prindërve, datën e lindjes, postën elektronike, numrin e telefonit, Drejtorinë përkatëse Rajonale të Taksave) dhe vendosja e një fjalëkalimi. Qytetarët e huaj duhet të vizitojnë Drejtorinë Rajonale më të afërt të Taksave, personalisht ose përmes një përfaqësuesi të autorizuar, dhe të paraqesin një seri dokumentesh për të regjistruar dhe aktivizuar një profil në sistemin e-taksave. Pasi të regjistrohen, ata do të jenë në gjendje të hyjnë në profilin e tyre personal të e-dosjes duke futur thjesht numrin dhe fjalëkalimin e tyre personal.

AFATI DHE GJOBITJET

Deklarata Vjetore e Tatimit në të Ardhurat Personale për vitin 2019 duhet të paraqitet jo më vonë se 30 Prill, 2020. Nëse gabimet materiale zbulohen në deklarata pas të jenë dorëzuar, formulari mund të ndryshohet dhe ri-paraqitet deri në dy herë brenda një periudhe 3-mujore nga data e dorëzimit fillestar, pa bërë asnjë gjobitje. Cdo deklarata vjetore e tatimit mbi të ardhurat personale, e paraqitur më vonë se afati i lartpërmendur, do t'i nënshtrohet një ndëshkimi prej 5000 lekësh. Në rast se ka ndonjë taksë shtesë për shkak të momentit të paraqitjes, mospagimi i tyre brenda 30 Prillit 2020 do të rezultojë në gjobitje dhe tarifa interesi, të cilat llogariten automatikisht nga sistemi i e-taksave.

Veprimet e falimentit në kohën e COVID-19

Florian Pqeri

OPTIMA LEGAL & FINANCIAL

» Vijon nga faqja 1

...ndaj sfidave të menjëhershme me të cilat përballen organizatat e tyre, siç janë ndërprerjet e papritura të të ardhurave dhe fluksit të parave.

Mbyllja e bizneseve ka pasur një ndikim të jashtëzakonshëm në ecurinë e tyre. Veçanërisht ato biznese që më parë vareshin nga të ardhurat mujore, ka të ngjarë ta shohin veten të zhytur thellë në borxhe tani. Pa asnjë siguri se kur bizneset në Shqipëri do të jenë në gjendje të rikthehen në punë si zakonisht, shumë prej tyre, me të drejtë, po mendojnë falimentin.

Është e rëndësishme që kompanitë të cilat janë në marrëdhënie biznesi me kompani në rrezik falimentimi të bëjnë kujdes të veçantë tani që procedurat e falimentimit janë pezulluar, për shkak të pezullimit të shërbimeve gjyqësore në të gjitha gjykatat shqiptare që prej disa javësh. Kushdo që është në një marrëdhënie biznesi me një shoqëri në rrezik falimentimi, duhet të reagojë tani dhe të ndërmarrë hapa proaktivë për të minimizuar rreziqet e kryerjes së pagesave ose parapagimeve. Është e mundur që me aktet e reja normative të qeverisë, një numër falimentimesh thjesht do të shtyhen për disa javë të tjera. Kushdo që merr pagesa nga një biznes që kërcënohet nga falimentimi potencialisht përballen me rrezikun e një kthimi të mëvonshëm të parave të kërkuara nga administratori i falimentimit, në mënyrë që fondet të shpërndahen midis të gjithë kreditorëve të prekur.

Për të mbështetur likuiditetin e kompanive që kanë patur vështirësi në pagesa për shkak të pandemisë së koronavirusit dhe pasojave të saj, qeveria ka njoftuar se do të sigurojë

akses në likuiditet dhe instrumente të tjerë të ndihmës. Por nuk është e garantuar që një ndihmë e tillë do të arrijë te kompanitë brenda afatit 60 ditor të aplikimit për falimentim.

Pyetjet dhe përgjigjet në vijim synojnë të paraqesin udhëzime të përgjithshme për interpretimin e disa prej procedurave të ligjit për falimentimin të zbatuar gjatë pandemisë aktuale COVID-19.

PYETJE: A mundet që kreditorët ose debitorit të paraqesin kërkesë për fillimin e procedurës së falimentimit ose të ndërmarrin veprime për falimentimin kundër një pale ose garantuesit të tyre, gjatë kësaj periudhe të emergjencës shëndetësore?

PËRGJIGJE: Kompanitë e ekspozuara ndaj mungesës së vazhdueshme të parave ose kur nuk janë në gjendje të paguajnë borxhet brenda afatit dhe ka humbje të besueshmërisë duhet të paraqesin kërkesë për fillimin e procedurës së falimentimit brenda 60 ditëve nga data në të cilën debitorit e dinte ose duhet të dinte që është bërë i paafte të paguajë. Kjo vlen pavarësisht nëse situata e vështirë monetare është rezultat i gabimeve nga menaxhmenti apo falimentimi ishte i parashikueshëm. Nëse drejtori i përg-

jithshëm nuk e paraqet kërkesën në gjykatë brenda gjashtëdhjetë ditëve, rrezikon të përballen me kallëzime penale. Për shkak të emergjencës shëndetësore, shërbimet gjyqësore dhe afatet e paraqitjes së kërkesave janë të pezulluara, por nuk ka rregulla që e pengojnë debitorin ose kreditorët të ndërmarrin veprime mbi falimentimin. Sigurisht që gjyqtarët e falimentimit do të fillojnë shqyrtimin e kërkesës kur veprimtaria gjyqësore të rikthehet në normalitet.

PYETJE: Qeveria shqiptare përmes Aktit Normativ Nr. 9, vendosi të pezullojë shërbimin gjyqësor, d.m.th. seancat gjyqësore në çështjet administrative, civile dhe penale, shtyhen deri në përfundimin e emergjencës shëndetësore. Afatet për ngritjen e padive, paraqitjen e ankimeve dhe çdo veprim tjetër procedural, si dhe afatet kohore për veprime procedurale nga administratorët e falimentimit në kuadër të procedurës së falimentimit janë shtyrë gjithashtu. Si ndikon ky pezullim te kreditorët ose debitorit në ndërmarrjen veprimeve të falimentimit; a është pezulluar detyrimi me afat 60 ditor i debitorit për të paraqitur kërkesën për fillimin e procedurës së falimentimit?

OPTIMA LEGAL & FINANCIAL

Veprimet e Falimentit në kohën e COVID-19, është një informacion i detajuar, i përgatitur nga ekspertët ligjorë të Optima Legal & Financial që i vjen në ndihmë bizneseve, të cilat po përballen me këtë procedurë dhe kanë shumë pyetje.

Si mundet një kompani të aplikojë për procedura falimenti gjatë kësaj kohe? Të gjitha pyetjet marrin përgjigje nga materiali më poshtë, të cilin Optima Legal & Financial e ofron falas për të gjithë bizneset anëtare të AmCham-it, të cilët janë duke bërë të njëjtat pyetje. Dhoma Amerikane e falenderon Optima Legal & Financial për asistencën ligjore që jep në këto momente kritike për biznesin.

Dhoma Amerikane është krenare për anëtarët e saj.

PËRGJIGJE: Afatet kohore për të ndërmarrë veprime për falimentimin në përgjithësi janë pezulluar dhe shtyrë për t'u riaktivizuar kur veprimtaria gjyqësore të rifillojë normalisht. Për shembull, nëse kreditori ka paraqitur një kërkesë për fillimin e procedurës së falimentimit të debitorit të tij, afati i debitorit për t'u përgjigjur brenda 10 ditësh pezullohet. Ky pezullim vlen edhe për veprimet procedurale të administratorit të falimentimit, megjithëse ekzistojnë përjashtime për emergjencat që mbrojnë pasurinë e falimentimit nga dëmet kërcënuese. Aktet normative nuk parashikojnë në mënyrë specifike pezullimin e detyrimit ligjor të periudhës 60-ditore të debitorit, dhe është e vështirë të argumentohet që, duke qenë se të gjitha veprimet procedurale brenda një procesi civil, përfshirë paditë dhe ankimet janë pezulluar, edhe detyrimi për të paraqitur kërkesën për falimentim është pezulluar. Ndryshe nga disa vende të BE-së, qeveria nuk ka miratuar lehtësim të drejtpërdrejtë dhe më efektiv të falimentimit për kompanitë gjatë kësaj periudhe të paprecedent. Një alternative mund të jetë që përmes ndryshimeve në ligjin e falimentimit, të pezullohet afati procedural 60 ditor në lidhje me paraqitjen e kërkesës për falimentimin, dhe pse jo të lehtësohet riorganizimi i bizneseve të vogla.

Në vijim, pezullimet e të gjitha afateve kohore të përmendura këtu do të përfundojnë në fund të emergjencës shëndetësore, e cila do të kërkojë një akt tjetër normativ për të specifikuar këtë periudhë përfundimi. Sidoqoftë, shumë juridiksione po bëjnë ndryshimet e nevojshme legislative dhe po prodhojnë udhëzime rregullatore për të mundësuar çështjet gjyqësore përmes

≡ lidhjeve me video. Qeveria shqiptare po punon gjithashtu në këtë drejtim, dhe shpresohet që këto ndryshime të reja të legjislacionit të lehtësojnë administrimin e vazhdueshëm të drejtësisë, të paktën në lidhje me proceset civile.

PYETJE: Debitorët mund të ngrënë shkakun e Forcës Madhore si arsyen e mospërbushjes së detyrimeve të tyre kontraktuale. Në këto rrethana, a pezullohet afati i maturimit të borxhit apo ai vazhdon të ekzistojë pavarësisht emergjencës shëndetësore?

PËRGJIGJE: Paraqitja e kërkesës për fillimin e procedurës së falimentimit ose ndërmarrja e çdo veprimi për falimentin kërkon ekzistencën e gjendjes së paafësisë paguese për një kompani ose individ. Emergjenca aktuale shëndetësore nuk mund të konsiderohet pengesë përtej kontrollit për të kryer pagesa, pasi do të ishte rasti i një krize financiare kur bankat mbyllen dhe aksesit në likuiditet është i kufizuar. Por edhe në një rast të tillë, maturiteti i borxheve nuk pezullohet përveç nëse parashikohet nga një kontratë ose statut.

PYETJE: Cili duhet të jetë pragu i borxhit për të paraqitur kërkesën për falimentim dhe a ndikohet/rritet ai gjatë kohës së emergjencës shëndetësore?

PËRGJIGJE: Pragu i shumës së borxhit nuk përcaktohet me ligj. Të qenit në gjendjen e paafësisë paguese për një kompani /individ është kushti i vetëm dhe i mjaftueshëm për një gjykatës falimentimi për të vendosur mbi hapjen e procedurave të falimentimit. Shuma e borxhit të falimentimit lihet në diskrecionin e gjykatësit. Sipas

këtyre dispozitave, mund të argumentohet se emergjenca shëndetësore mund të ketë ndikim të caktuar te gjyqtari, i cili mund të rrisë pragu më shumë sesa praktika e zakonshme, që ekzistonte përpara COVID-19.

PYETJE: Si mund të ristrukturohet borxhi dhe a ka ndonjë mbrojtje ligjore për kompanitë që kanë patur performancë të mirë përpara Covid-19?

PËRGJIGJE: Qëllimi i falimentimit është të krijojë një fillim të ri për individët dhe bizneset, të cilët mbingarkohen nga borxhi, veçanërisht për shkak të rrethanave të paparashikuara që janë jashtë kontrollit të tyre. Ndikimi financiar që shumë po ndiejnë si rezultat i COVID-19 siguron që i përshtatet situatës. Ligji i ri për falimentimin ka parashikuar nevojën e falimentimit dhe ka përcaktuar në radhë të parë mundësinë e debitorit që të riorganizohet, të rikthehet në kontrollin e financave të tij dhe të vazhdojë të kryejë veprimtarinë e tij për të përbushur kërkesat e kreditorëve (procedura para fillimit të falimentimit), me kusht që riorganizimi të jetë i mundur ose subjekti nën falimentim mund të përfitojë. Përndryshe, të gjitha pasuritë dhe të ardhurat e debitorit do të likuidohen. Debitori ka të drejtë të kërkojë nga kreditorët një marrëveshje mbi planin e riorganizimit dhe ristrukturimit të borxhit. Një plan i tillë mund të propozohet gjithashtu nga 20% e kreditorëve ose administratori i falimentimit. Në fund, plani i riorganizimit duhet të marrë votat e shumicës së kreditorëve të njohur të ndarë në klasa dhe kategori. Ata kanë të drejtë të miratojnë planin. Pas

miratimit të planit, ai bëhet i detyrueshëm për të gjithë kreditorët. Sidoqoftë, kreditorët që kundërshtojnë planin ose debitori mund të ankimojnë vendimin gjyqësor që ka miratuar ose refuzuar planin. Një ankim i tillë nuk e pezullon zbatimin e planit.

PYETJE: Pse është i rëndësishëm riorganizimi dhe si zbatohet?

PËRGJIGJE: Debitori përfiton nga pezullimi i shqyrtimit të padive, procedurave të ekzekutimit të detyrimeve, riposedimit (kur sendi është dhënë në përdorim), ngurtësim fondesh (në bankë), ekzekutime pagash dhe pezullimi i çdo aktiviteti tjetër për mbledhje detyrimesh. Pezullimi është jashtëzakonisht i dobishëm për debitorët që po përballen me mbledhje agresive detyrimesh nga ana e kreditorëve, si dhe është hapi i parë në riorganizim. Me publikimin e vendimit të gjykatës që aprovon planin, procedurat përmbartore që lidhen me pretendimet para falimentimit jo vetëm do të pezullohen gjatë kohës së zbatimit të riorganizimit, por ato mund të pushohen nëse parashikohet shprehimisht në plan. Një nga avantazhet e riorganizimit është se debitorët mund të përdorin procesin e riorganizimit për të rregulluar norma të caktuara të interesit. Për shembull, normat e larta të interesit për kreditë e siguruar me pajisje tregtare, automjete ose disa pasuri të paluajtshme mund të ulen.

Administratori i falimentimit është përgjegjës për monitorimin e zbatimit të riorganizimit sipas planit të miratuar. Ai duhet të sigurojë raporte vjetore për kreditorët mbi performancën e kompanisë dhe për-

puthshmërinë e saj me planin e riorganizimit. Sidoqoftë, mund të ndodhë një skenar tjetër i administrimit të procesit të monitorimit; mund të bëhet nga debitori në rastet kur nuk ka administrator falimentimi të caktuar nga gjykata. Në çdo rast, mospërbushja e planit të riorganizimit sjell fillimin e procedurave të likuidimit.

PYETJE: Cilat janë përfitimet e riorganizimit të përshpejtuar?

PËRGJIGJE: Sipas Kreut IV të Ligjit të ri për Falimentimin, debitori që e gjen veten në një gjendje të paafësisë paguese të pashmangshme mund të kërkojë fillimin e procedurës së përshpejtuar të riorganizimit. Qëllimi i Kreut IV është t'i japë debitorit mundësinë për të kapërcyer një situatë të pashmangshme të paafësisë paguese duke hyrë në një marrëveshje me kreditorët e tij. Marrëveshja hartohet jashtë gjykatës së falimentimit dhe miratohet nga gjykata me procedurë të shpejtë.

Riorganizimi i përshpejtuar pezullon të gjitha ekzekutimet mbi pasuritë e debitorit që janë të nevojshme për vazhdimin e veprimtarisë tregtare. Kontratat ekzistuese mund të vijojnë të zbatohen dhe kontrata të reja mund të lidhen, të cilat nuk do të preken nga procedurat e riorganizimit të përshpejtuar.

** Ky botim është një përmbledhje e përgjithshme e ligjit. Ai nuk zëvendëson këshillat ligjore në varësi të rrethanave tuaja specifike.*

PRILL 2020

Akti Normativ nr.9, datë 25.03.2020

DELOITTE ALBANIA

Në Fletoren Zyrtare 50, u publikua Akti Normativ nr. 9 i Këshillit të Ministrave, datë 25.03.2020 "Për marrjen e masave të veçanta në fushën e veprimtarisë gjyqësore, gjatë kohëzgjatjes së gjendjes së epidemisë së shkaktuar nga Covid-19" (Akti Normativ 9).

Akti Normativ 9 në nenin 3 të tij "Masat e veçanta dhe efektet në fushën e veprimtarisë gjyqësore", parashikon sa më poshtë:

Seancat gjyqësore në çështjet administrative, civile dhe penale, të planifikuara pranë të gjitha gjykatave, shtyhen deri në përfundimin e gjendjes së epidemisë së shkaktuar nga përhapja e COVID-19.

Nga data e hyrjes në fuqi të këtij akti normativ deri në përfundimin e gjendjes së epidemisë së shkaktuar nga përhapja e COVID-19 pezullohen afatet për ngritjen e padive, për paraqitjen e ankimeve si dhe për kryerjen e çdo veprimi procedural

në çështjet administrative, civile dhe penale, sipas parashikimeve në këtë akt normativ. Kur afatet fillojnë gjatë periudhës së pezullimit, ato shtyhen deri në përfundimin e gjendjes së epidemisë.

RREGULLAT E MËSIPËRME, NUK ZBATOHEN NË KËTO RASTE:

Në çështjet administrative, me objekt gjykimin e masave të sigurimit të padisë, në rast se gjykata vlerëson se shqyrtimi pas afatit të përcaktuar në këtë akt normativ, mund të shkaktojë një dëm të rëndë e të pariparueshëm për palët.

Në çështjet familjare, me objekt gjykimin kujdesin, detyrimet dhe respektimin e të drejtave të të miturve, kujdestarinë dhe birësimin, masat mbrojtëse ndaj dhunës në familje, ushtrimit e përgjegjësisë prindërore, përkujdesjen dhe detyrimet për ushqim, si dhe në ato çështje civile në të cilat, përjashtimisht, gjykata vlerëson se shqyrtimi i vonuar i

tyre mund të shkaktojë dëm të rëndë e të pariparueshëm për palët.

Në çështjet penale, që lidhen me vlefësimin e arrestit në flagrancë ose ndalimit, caktimin, verifikimin e kushteve e të kriterëve të caktimit dhe nevojat e sigurimit, zëvendësimin, revokimin, bashkimin ose shuarjen e masave të sigurimit të "arrestit në burg" ose të "arrestit në shtëpi", kur të arrestuarit, të pandehurit ose mbrojtësit e tyre kërkojnë që të vijohet me shqyrtimin e tyre, si dhe në çështjet penale që lidhen me caktimin e masës së sigurimit pasuror "sekuestro preventive".

Në çështjet penale, në të cilat afatet e kohëzgjatjes maksimale të paraburgimit, sipas pikës 6, të nenit 263, të Kodit të Procedurës Penale, mbarojnë gjatë periudhës së pezullimit.

Në çështjet penale të një natyre urgjente, për shkak të nevojës së sigurimit të provës, sipas nenit 316, të Kodit të Procedurës Penale (urgjenca vlerësohet nga

gjykata që shqyrton çështjen).

Në çështjet penale në ngarkim të të miturve në konflikt me ligjin, kur ndaj tyre është zbatuar masa e arrestit apo e ndalimit, sipas nenit 15, të Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur. Në çdo çështje tjetër penale ku i pandehuri është i paraburgosur ose është duke vuajtur dënimin me burgim, në rast se i pandehuri ose mbrojtësi i tij kërkojnë vazhdimin e gjykimit.

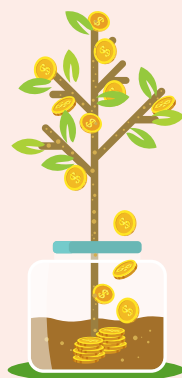
Sipas nenit 4, pjesëmarrja e personave të dënuar apo me masë sigurimi "arrest në burg", si dhe e përfaqësuesve ligjorë të tyre, në të gjitha seancat gjyqësore gjatë kohëzgjatjes së gjendjes së epidemisë, sigurohet, atje ku është e mundur, nëpërmjet ndërlidhjes audiovizive në distancë, duke përdorur programe kompjuterike të përshtatshme për këtë qëllim.

Akti Normativ nr. 9 hyn në fuqi menjëherë.

BALFIN GROUP - BALKAN FINANCE INVESTMENT

BALFIN Group ndihmon 350 familje në nevojë, duke iu siguruar bazën ushqimore, por nuk harron dhe punonjësit e rendit, duke iu dhuruar maska dhe doreza aq të nevojshme sot në punë.

“Krizja që po jetojmë sot ka prekur të gjithë shoqërinë shqiptare prandaj ne na lind si detyrë që përveçse të kujdesemi për punonjësit tanë dhe ecurinë e biznesit, të jemi shumë të vëmendshëm dhe t'i qëndrojmë pranë shtresave në nevojë.

– thotë Edlira Muka, Drejtore Ekzekutive e BALFIN Group

AmCham është krenare për anëtarët e saj.

BALFIN Group në këto momente të vështira po ofron ndihmë konkrete për shtresat që janë prekur më shumë nga kriza. Në qendër të vëmendjes kanë qenë edhe institucionet e shtetit, të cilat ofrojnë me shërbimin e tyre rendin dhe sigurinë për qytetarët.

Albcromë, Spar dhe Tirana Bank kanë ndihmuar 350 familje me shporta ushqimore, për të përballuar krizën e shkaktuar nga COVID-19. Shoqëritë e BALFIN Group, kanë shpërndarë gjatë kësaj periudhe rreth 12-ton ushqime.

Për më tepër, Spar Albania i ka dhuruar Policisë së Shtetit 5 mijë maska dhe 5 mijë doreza mbrojtëse, për t'u përdorur nga punonjësit e policisë, të cilët janë të ekspozuar më shumë ndaj rrezikut të infektimit.

“Të gjitha shoqëritë duhet të jetojnë me gëzimet dhe problemet e komuniteteve ku operojnë. Kriza që po jetojmë sot ka prekur të gjithë shoqërinë shqiptare, prandaj ne na lind si detyrë që përveçse të kujdesemi për punonjësit tanë dhe ecurinë e biznesit, të jemi shumë të vëmendshëm dhe t'i qëndrojmë pranë shtresave në nevojë. Dhe ne po e bëjmë këtë” – thotë Edlira Muka, Drejtore Ekzekutive e BALFIN Group.

BALFIN Group ka zbatuar politikën më të mira të përgjegjësisë së korporatave, duke iu ndodhur pranë jo vetëm familjeve në nevojë, por edhe forcave të rendit.

FUFARMA

**Nën moton
“sebashkudotiadalim”
vëmendja e
kompanisë Fufarma
është drejtuar nga
forcat e Rendit dhe
Policisë Bashkiake**

“Kemi besim se me punën e përkushtuar të forcave të rendit, kontributin e jashtëzakonshëm të Mjekëve Farmacistëve e Infermierëve si dhe me solidaritetin dhe qëndrimin korrekt të gjithësecilit bashkë do t'i dalim e do t'i rikthehemi normalitetit së bashku me pranverën e vonuar”-

AmCham është krenare për anëtarët e saj.

Fufarma nuk ka ndaluar aktivitetin prodhues gjatë COVID-19, por as atë humanitar duke i ardhur në ndihmë sidomos punonjësve në fushën e parë të luftës.

Përmes një donacioni modest, nën logon e saj, Fufarma ka dorëzuar rreth 3,000 paketa, ku secila përmban Alkolina, maska mbrojtëse, doreza dhe shishe uji, si armë mbrojtëse në luftën kundër virusit COVID-19.

Nën moton “sebashkudotiadalim” vëmendja e kompanisë Fufarma është drejtuar nga forcat e Rendit dhe Policisë Bashkiake, të cilët janë në vijën e parë të luftës ndaj armikut të padukshëm, COVID-19.

“Kemi besim se me punën e përkushtuar të forcave të rendit, kontributin e jashtëzakonshëm human të të gjithë profesionistëve të vijës së parë të luftës: Mjekë, Farmacistë, Infermiere si dhe me solidaritetin dhe qëndrimin korrekt të gjithësecilit prej nesh, bashkë do t'i dalim e do t'i rikthehemi normalitetit së bashku me pranverën e vonuar”- thonë drejtuesit e Fufarmës.

Fufarma i ka nismat e saj nga 24 Maji 1946. Fufarma ka qenë ndër vite një ndërmarrje strategjike dhe ka shërbyer si një shkollë profesionale për breza të tërë farmacistësh e mjekësh. Gjatë kësaj periudhe të vështirë, stafi i Fufarmës ka punuar pa pushim dhe është solidarizuar me të gjithë kolegët farmacistë dhe mjekë.

----- **EKONOMIA SHQIPTARE PRITET TË HUMBË 1.1 MILIARDË EURO NË 2020-N, NGA COVID-19**

- MONITOR.AL

Fondi Monetar Ndërkombëtar deklaroi së fundmi se ekonomia shqiptare pritet të bjerë me 5% në vitin 2020, për t'u rimëkëmbur më pas me 8% në vitin 2021.

----- **"SMART WORK", AGJENCIA PËR SIGURINË KIBERNETIKE: SI TË PUNONI TË SIGURT NË INTERNET, KUJDES MASHTRIMET**

- MONITOR.AL

Situata me koronavirusin ka detyruar një pjesë të bizneseve kudo në botë që punën ta vijnë nga shtëpia me një pjesë të stafit. Shqipëria nuk bën përjashtim nga kjo praktikë. Puna nga shtëpia, nuk është e mundur për çdo lloj biznesi por për ata që mund ta aplikojnë, interneti përveçse një lehtësi mund të kthehet edhe në kërcënim nëse nuk marrim parasysh masat e nevojshme

----- **DREJTORI DOGANAVE INFORMON: ZINXHIRI I SHKËMBIMEVE TREGTARE**

VIJON RREGULLISHT. JA CILAT JANË MALLRAT QË DO TË KENË PËRPARËSI!

- SCAN.TV

Sipas Gjonit zinxhiri i shkëmbimeve tregtare import-eksport vijon rregullisht në të gjitha pikat doganore dhe me të gjitha vendet.

----- **ALBANIA'S EUROPEAN DREAM IS JUST OUT OF REACH**

- BLOOMBERG.COM

Shqipëria ka trokitur në derën e BE-së për më shumë se një dekadë, dhe këtë pranverë, më në fund, duke s'u hap. Më 25 mars, autoritetet në bllokun 27-vendesh dhanë miratimin e tyre për negociatat e pranim-it me Shqipërinë dhe fqinjën e saj Maqedoninë Veriore. Por ndërsa

koronavirusi shkatërron madje edhe ekonominë më të pasura të Evropës, ëndrra shqiptare duket më e pakapshme se kurrë.

----- **PUBLIKOHET LISTA, AKTIVITETET QË HAPEN NGA 27 PRILLI**

- MONITOR.AL

Është publikuar në e-Albania lista e aktiviteteve që do të hapen nga 27 prilli.

----- **PROTOKOLLI JESHIL, ME DOREZË E MASKA, BIZNESET DUHET TË KONTROLLOJNË ÇDO DITË PERSONELIN PËR SHENJA TË COVID-19**

- MONITOR.AL

Ministria e Shëndetësisë ka publikuar protokollin e masave higjieno sanitare COVID-19,

niveli jeshil, për bizneset. Protokollin përcakton që administratori duhet të bëjë çdo ditë vlerësimin personal dhe të personave të punësuar nëse kanë simptoma të COVID-19.

----- **TATIMORËT NË TERREN PËR VERIFIKIMIN E 17 MIJË ANKESAVE TË BIZNESIT TË VOGËL RAST PAS RASTI, SI DO TË PLOTËSOHET FORMULARI PËR RISHQYRTIM TË NDIHMËS ME PAKETËN E DYTË**

- MONITOR.AL

Administrata tatimore do të shqyrtojë rast pas rasti në terren të gjitha ankesat e biznesit të vogël që iu refuzua kërkesa për përfitimin e ndihmës 26 mijë lekë. Më datë 18 prill, ditën e shtunë përfundoi afati i aplikimit për këtë

kategori, por kur i gjithë vendi ishte në karantinën 48 orëshe e cila përfundoi, ditën e hënë në orën 05:00, inspektorët tati-morë u gjendën në terren për të kryer verifikimet e fundit.

----- **RAMA: AMINISTIA FISKALE, KËTË JAVË E ÇOJME NË PARLAMENT, KATEGORITË QË PËRJASHTOHEN**

- MONITOR.AL

Amnistia fiskale do të çohet këtë javë në parlament, ndërsa brenda muajit maj pritet të miratohet nga parlamenti, deklaroi kryeministri Rama. Amnistia mund të zgjasë 1 vit, e ndarë në 3 fasha 4 mujore.

----- **KRYETARI I BORDIT TË MBIKËQYRJES PUBLIKE, FINO: KONTROLL I RREPTË PËR KONTABILISTËT DHE AUDITUESIT LIGJORË**

- MONITOR.AL

Disa muaj pas fillimit të procesit të verifikimit të aktivitetit të profesioneve të lira të audituesve ligjorë dhe kontabilistëve të miratuar, Dritan Fino, Kryetar i Bordit të Mbiqëqyrjes Publike bën bilancin e gjetjeve të para.

COVID-19